No. 167. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Dingsdag 16 Juli.

Zullen de beide Kamers der Staten-Generaal thans ontbonden worden?

II.

Het argument, dat men geene Kamer moet ontbinden, die én het vertrouwen der natie bezit, én met de regering in goede verstandhouding staat, dunkt ons, in een staat van zaken als de tegenwoordige, van geenerlei kracht. De regering breidt den kring der kiesbevoegden uit; zij roept, behalve de reeds bestaande kiezers, er nog eens zooveel op. Waarom? Omdat zij meent de Vertegenwoordiging daardoor meer nationaal te maken; een nog steviger waarborg voor goede keuzen te erlangen. Welnu, juist daarom moet de vertegenwoordiging ontbonden worden. Meende de regering dat deze Kamer beter het Nederlandsche volk vertegenwoordigt, dan eenige volgende Kamer kan doen; dat de keuzen der Kiezers van het voorloopig kiesreglement betere resultaten hebben opgeleverd, dan men verwachten kan van de keuzen der kiezers van de kieswet, dan zou zij haar eigen werk, hare gansche nieuwe uitbreiding compromitteren, en de nieuwe kieswet ware dan een stap achteruit in plaats van een stap vooruit geweest. Vreesde zij, dat eene nieuwe verkiezing eene vertegenwoordiging zou geven, met welke zij in minder goede verstandhouding zou leven, dan compromitteert zij zich zelve, door aan te nemen, dat zij aan de natie redenen zoude kunnen gegeven hebben, om zich min gunstig jegens haar te toonen. Doch zelfs dit vermoeden zou geene reden mogen zijn om de ontbinding na te laten. Eene constitutioneele regering moet zich steeds aan het oordeel der natie durven onderwerpen, en wanneer zij twijfelt of zij de natie nog aan hare zijde heeft, zoo zou dit op zich zelf reeds, een voldoend motief zijn, om tot de ontbinding te besluiten, en het land uitspraak te laten doen.

Deze vrees, indien zij bestond — wat wij niet gelooven — en indien zij *met reden* bestond — wat wij nog minder gelooven — zou van de ontbinding niet behoeven terug te houden. De helft der Kamer treedt af en de nieuwe kiezers zijn geroepen deze vacature te vervullen. Bestaat er dus bij het publiek afkeerigheid van het tegenwoordig gouvernement, dan zal zich die afkeer thans bij de verkiezing voor de halve vertegenwoordiging even duidelijk toonen en de nederlaag voor het ministerie zal even gevoelig zijn, als bij eene geheele vernieuwing; vooral wanneer men daarbij bedenkt, dat, daar bijna alle districten dubbel zijn, deze verkiezing inderdaad het oordeel van het gansche land uitdrukt. De positie der uit het voorloopig kiesreglement overgeschotene afgevaardigden zou dan zoo valsch mogelijk zijn, en het zou te bezien staan, of de regering — indien de aanstaande verkiezingen inderdaad een vijandig karakter droegen, — zelfs al behield zij eene geringe meerderheid, tegen dat oordeel in, zou kunnen aanblijven. Wij vreezen echter een dergelijken uitslag geenszins; integendeel gelooven wij, dat eene algemeene verkiezing *thans*, niet anders dan het zedelijk overwigt der regering versterken en eene gelijkgezinde vertegenwoordiging met frisschen moed en nieuwe kracht uitgerust, tot resultaat hebben zou.

Hoewel wij de discussie over de ontbinding in de Kamer als een *hors d'oeuvre* beschouwen, dat daar geenszins ter sprake had behooren te worden gebragt, heeft die discussie echter het voordeel gehad, de groote ongelegenheden van eene zoo heterogeen zamengestelde vertegenwoordiging, — half door 55,000 *voorloopige*, half door 100,000 *definitive* kiezers zamengesteld — duidelijk te doen uitkomen. Vooral de heer DUYMAER VAN TWIST heeft die ongelegenheden duidelijk in het licht gesteld. Eén bezwaar, door dien spreker aangetoond, willen wij nog hierbij voegen. »Een gedeelte der kiezers," zeide hij, »zal uitoefenen een *dubbelen*, en een ander gedeelte *volstrekt geenen* invloed. Ik zal mijn denkbeeld met een voorbeeld duidelijk maken; ik neem het kiesdistrict Steenwijk. Wanneer het ontwerp wet wordt, dat mij, zonder loting, voor het district Steenwijk aanwijst, en de Kamer wordt niet ontbonden, dan zal het gevolg zijn, dat de stad Kampen op de keuze der leden van deze Kamer zal uitoefenen eenen *dubbelen* invloed; want de kiezers dáár zullen in de eerste plaats mij hebben afgevaardigd volgens het voorloopig kiesreglement; en nu begeven zich de kiezers van Kampen naar Zwolle en oefenen daar op nieuw invloed uit op de keuze volgens het aanhangig wets-ontwerp. Ik misgun hun dit op zich zelf niet; maar het is toch niet billijk, niet regtvaardig. En wat erger is en daartegenover staat, is, dat andere kiezers nu *volstrekt geenen* invloed zullen uitoefenen. In het voorgestelde geval toch zullen de kiezers van het district Steenwijk, die uit Friesland bij dat district zijn gevoegd, en die niet mij hebben gekozen maar een ander, op de keuze der nieuwe Kamer, die zal bijeenkomen zonder ontbinding, in het geheel geenen invloed hebben uitgeoefend. Met het oog op het aangevoerde, met het oog op het regt der kiezers, komt mij de ontbinding derhalve noodzakelijk voor."

Wij gelooven, dat uit dit alles duidelijk blijkt dat, al kan de Tweede Kamer *grondwettig* blijven zitten, — gelijk de Eerste Kamer dit *grondwettig* evenzeer kan — dit zitten blijven der Tweede Kamer even *irrationeel* zou zijn, als het zitten blijven der Eerste Kamer. De ontbinding van beide de Kamers snijdt niet slechts alle moeijelijkheden, alle ongelegenheden, alle fictive hulpmiddelen, alle valsche positiën af; maar zij zou eene echt constitutioneele daad, eene daad, naar het ons voorkomt, van verstandige politiek zijn. Het is eener vrijzinnige regering, die met onbekrompen zin en hand de burgers tot staatsburgerlijke bevoegdheid rijp heeft verklaard, waardig, haar werk de kroon op te zetten, en de nieuwe kiesorde terstond in te wijden, door eene eerste algemeene uitoefening van het nieuw verworven staats-burgerregt. Het gouvernement moet niet slechts kiezers maken, het moet die kiezers innig aan zich verbinden en hen de waarde van het regt doen waarderen, door hen onmiddellijk in de gelegenheid te stellen, hun kiezerschap in praktijk te brengen. Geen oogenblik is gunstiger om de pas geëmancipeerde burgers in het constitutioneele leven in te wijden; geen oogenblik is gelukkiger voor eene regering gekozen om zich aan het oordeel des lands te onderwerpen, dan juist dat oogenblik, dat eene vrijzinnige regering het pleit gewonnen heeft dat een groot deel der natie tot een werkelijk deelnemerschap in het gemeene huishouden bevoegd maakt. Een pas verkregen regt, — een regt vooral dat veel en lang betwist werd en dat eerst na eenen hardnekkigen strijd veroverd werd — wordt meestal met geestdrift, met warmte en ijver uitgeoefend. Eene vertegenwoordiging onder dien indruk zamengesteld, de eerste uiting van het nieuwe frissche volksleven, kan niet anders dan eene echt *nationale*, echt *constitutioneele* vertegenwoordiging zijn. En wat kan eene verstandige, eene opregte regering vuriger dan dit verlangen? Wat kan de regering, die de burgerij mondig verklaarde, die meer vreesde geschikte kiezers uit te sluiten dan ongeschikte kiezers binnen te laten, wat kan die van den kant der thans mondige burgerij te duchten hebben? Waarom zou zij aarzelen de vruchten van den boom te plukken, dien zij zelve met taai geduld en onvermoeide standvastigheid geplant heeft?

Naar onze overtuiging is eene ontbinding van beide de Kamers even nuttig als noodig. Wij twijfelen er geen oogenblik aan of de definitive kiezers der kieswet zullen het stelsel bekrachtigen en volmaken, dat door de kiezers van het voorloopig kies-reglement zoo gelukkig werd vooropgesteld.

Buitenlandsche Berigten.

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Stockholm, 5 *juli*. Prins *Frederik* der Nederlanden gaat morgen, met zijne gemalin en prinses *Maria*, aan boord van het Russisch oorlogs-stoomschip, dat gereed ligt om hen naar Peterhof te voeren. De Prins is tot ridder grootkruis der Olaf-orde benoemd.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 11 *juli*. In het Beijersche budget heeft zich een deficit van $3\frac{1}{2}$ millioen geopenbaard. Een in de Tweede Kamer gedane voorslag, hetzelve door eene verhooging der directe belastingen te dekken, heeft aldaar geene ondersteuning gevonden. De regering zal waarschijnlijk nogmaals hare toevlugt tot eene leening moeten nemen. Hiertoe gaat zij echter ongaarne over, daar de leeningen, door haar in een tijdsbestek van minder dan een jaar gesloten, reeds eene som van 21 millioen bedragen. De Beijersche staatsschuld bedraagt thans bijna 150 millioen, en de daarop lastende renten, 6 millioen, zijnde iets meer, dan het $\frac{1}{6}$ van al de inkomsten van den staat, die ruim 35 millioen bedragen.

Frankfort, 12 *juli*. Van eene officiëele zijde is hier het volgende bekend gemaakt: De *Augsb. Allg. Zeitung* van 10 dezer, deelt den tekst mede van het vredes-tractaat met Denemarken en van het daartoe behoorende protocol. Het reeds geratificeerde protocol is voor eenige dagen in den Pruisischen *Staats-Anzeiger* officieel bekend gemaakt en luidt geheel anders dan het door de *Augsb. Allg. Zeitung* geleverde stuk. Wij kunnen verzekeren, dat, even als dit officiëele stuk, zoo ook de tekst van het vredestractaat zelf, geheel en al vervalscht is; welk oogmerk aan zulk eene bekendmaking ten grondslag verstrekt, kunnen wij niet bevroeden.

Weenen, 11 *juli*. (*per telegraaf.*) Volgens de Oostenrijksche correspondentie [illegible] Pruisen voor eene schorsing der [illegible] in het voorzitterschap, doch vruchteloos, aangeboden.

Berlijn, 12 *juli*. De Pruisische bezettings-troepen in Zuid-Sleeswijk beginnen zich naar Husum en Eckernförde te concentreren, en zullen heden of morgen met den terugtogt een aanvang maken. Het

generaal-kommando van het Sleeswijk-Holsteinsche leger is naar Rendsburg verlegd.

ENGELAND.

Londen, *12 junij.* Gisteren is de zaak van *Robert Pate* afgeloopen. De jury heeft hem, na twee uren beraadslagens, schuldig bevonden aan de misdaad van eenen slag aan H. M. de Koningin te hebben toegebragt. Daarop heeft de president der regtbank, na hem al het afschuwelijke voorgehouden te hebben van eene vrouw en dat wel de alom beminde souvereine des lands, te mishandelen, hem veroordeeld tot deportatie voor den tijd van zeven jaren.

— Het comité van Spaansche fondsenhouders heeft eene mededeeling uit Madrid, dd. 5 julij, van den heer *Daniel Weisweiler* ontvangen, meldende, dat hij en de buitenlandsche afgevaardigden eene conferentie hadden gehad met de junta van bestuur, onder presidium van den heer *Bertram de Lis*, betrekkelijk de schuld. De heer *Bertram* had beloofd alle pogingen bij de regering te zullen in het werk stellen ten behoeve van de fondsenhouders. De Nederlandsche Afgevaardigden hadden vervolgens een bezoek afgelegd bij den hertog van Valencia en den minister van Financiën; de hertog zeide, dat de schatkist niet in staat was meer te doen dan 200 millioen realen jaarlijks te besteden aan al de binnenlandsche en buitenlandsche schuld; en dat, aangezien 100 millioen gevorderd worden voor de betaling der 3 pCts. binnenlandsche en buitenlandsche schuld, niet meer dan 100 millioen realen overblijven om besteed te worden aan de eindregeling der oude schuld, zoo binnenlandsch als buitenlandsch. Het is mitsdien te vreezen, dat, zoo niet de fondsenhouders met onvermoeiden ijver volharden in het aandringen op hunne regtmatige vorderingen jegens het Spaansche gouvernement, het vooruitzigt op eenige billijke regeling even verwijderd als vroeger zal blijven, alhoewel de hulpbronnen van Spanje met ieder jaar ruimer beginnen te vloeijen.

— Een brief uit Rio-Janeiro van 24 april meldt het volgende:

De gele koorts, die Brazilië zoo teistert, verscheen in de afgeloopen maand december hier te Rio-Janeiro. Men telde hare slagtoffers eerst bij 10tallen, toen bij 50, vervolgens bij 100, eindelijk bij 1000. Vooral tastte de ziekte de nieuw aankomenden aan. Voor de verschillende kerken stonden soms vier of vijf lijkwagens hunne beurt af te wachten, want de priesters kwamen tijd te kort. De geestelijken en de geneesheeren konden de straat niet overgaan zonder aangehouden te worden door personen, die schreijende verzochten, hunne huizen binnen te treden, waar dierbare betrekkingen met den dood lagen te worstelen.

Drie maanden lang hebben wij dit hartverscheurend schouwspel voor oogen gehad. Allen, die eenig vermogen bezaten, namen de vlugt naar het land. De vreemdelingen zijn in grooten getale overleden; maar de Brazilianen zelven zijn niet minder geteisterd. Men schat het aantal dooden, alleen te Rio Janeiro, op 18,000. Thans heerscht de koorts nog altijd, doch met minder hevigheid dan vroeger.

BELGIE.

Brussel, *13 julij.* Men kan zich bezwaarlijk een denkbeeld maken van de spanning, die onder de Fransche bladen heerscht ten gevolge der aanneming van het amendement *Tinguy.* Vooral de gematigde bladen laten zich met kracht, men kan zeggen met hevigheid over de Vergadering uit. Die der oppositie veinzen meer onverschilligheid en toonen zich, op eenige uitzonderingen na, gezind de nieuwe bepalingen aan te nemen. De Vergadering zelve schijnt zich weinig te bekreunen om de beschuldigingen welke tegen haar worden ingebragt. Te vergeefs roepen het *Journal des Débats*, de *Union*, de *Patrie* het haar toe, dat dit eene wet is tot *onverzoenlijken haat* tusschen de tribune en de drukpers. Zij vervolgt haren weg, zoo groot is werkelijk de haat, die zij tegen de dagbladen heeft opgevat. Gisteren heeft zij het amendement aangenomen van den heer *Casimir Perrier*, waardoor de bepalingen van het amendement *Tinguy* nog bezwarender worden, daar dit deze uitstrekt tot de dagblad-artikelen die over particuliere belangen, industrieele en handels quaestiën loopen, en uit vrees dat die verzwaring, welke als additionele paragraaf bij het oorspronkelijk amendement was voorgesteld, eene stemming over het artikel in zijn geheel mogt noodig maken; waarbij hetzelve zoude kunnen verworpen worden, heeft zij op voorstel der commissie zelve beslist, dat het amendement van den heer *Casimir Perrier* een afzonderlijk artikel zoude uitmaken.

Het gerucht is in omloop geweest, dat de regering bij zulk eene stemming in de Vergadering, de wet zoude intrekken, daar men thans veel verder gaat dan zij zelve verlangde. Dit is echter niet zoo. De heer *Rouher* heeft aan de commissie verklaard, dat de regering, schoon zij tegen de bepalingen is die op voorstel van den heer de *Tinguy* zijn aangenomen, niettemin bij haar ontwerp bleef, terwijl hij, *Rouher*, zelf, hetzelve gisteren op de tribune krachtig verdedigd heeft tegen den heer *Jules Favre.*

Men heeft een oogenblik gedacht, dat de verwerping der wet, bij de stemming over dezelve in haar geheel, het eind-resultaat zoude zijn der aanneming van de amendementen *Tinguy* en *Casimir Perrier.* Het is ten minste blijkbaar, dat een gedeelte van de leden der linkerzijde hen alleen op hoop daarvan, heeft ondersteund; maar het schijnt, dat deze niet verwezenlijkt zal worden. Door de aanneming dier amendementen wint het ontwerp bij de legitimisten de stemmen welke het bij de conservatieven verliest, zoo dat Bergpartij eene misrekening gemaakt heeft en de drukpers ten slotte nog meer aan banden gelegd wordt. Wel is waar bestaat er dit billijke in deze banden, dat de organen van alle partijen daaraan gelijkelijk onderworpen zullen zijn, en dat de toepassing daarvan niet zal overgelaten zijn aan de willekeur van eenen prefect van politie.

De discussiën over de wet duren overigens langer dan men verwacht had, en het is niet zeer waarschijnlijk, dat zij heden zullen afloopen. De vergadering heeft gisteren alleen gestemd over art. 3, betreffende het deponeren van eene som boven de borgstelling, in geval van verschillende gelijktijdige vervolgingen tegen hetzelfde dagblad. Het behoeft geen betoog, dat alle verzachtende amendementen verworpen zijn en het artikel der commissie met 391 tegen 252 stemmen is aangenomen.

Vervolgens werden er discussiën gevoerd over het artikel betreffende het zegel, dat door de commissie van 6 centimes tot 5 verminderd is. Na de mededeelingen door den rapporteur gedaan, heeft de vergadering een amendement van den heer *Béchard*, ten gunste der dagbladen van klein formaat, verworpen. Het is inderdaad een verwoede strijd tusschen het parlement en de journalistiek.

Men begint weder te spreken van de verdaging der vergadering. In een conservatief berigt wordt heden beweerd, dat een groot gedeelte der meerderheid daar tegen zal stemmen, indien de veranderingen in het ministerie, welke zij verlangt, niet vóór die stemming zijn tot stand gekomen.

De scheuring tusschen de leden der Bergpartij wordt hoe langer zoo meer zigtbaar. Men spreekt zelfs van een protest der gevangenen van Doullens en Mont Saint-Michel tegen het gedrag van hunne partijgenooten in de vergadering.

Op het einde der zitting van 6 julij, gewijd aan de interpellatiën over de ontbinding der nationale garde te Genua, heeft de Kamer van Afgevaardigden te Turijn besloten om, op voorstel van den afgevaardigde *Jacquemont*, tot maandag 15 julij uiteentegaan.

Men gelooft dat die verdaging slechts de voorbode is van een besluit tot prorogatie, dat uitgevaardigd had moeten worden, zoodra de senaat de wet op de uitgifte van schuldbrieven tot een rentebedrag van 6 millioen, zoude hebben aangenomen.

Men zal zich herinneren dat de afgevaardigde *Cernuschi*, oud lid der Romeinsche constituerende vergadering, die naar eenen Franschen krijgsraad verwezen was, werd vrijgesproken. Niettegenstaande die vrijspraak, ten gevolge van de intrigues der clericale partij in hechtenis gehouden, heeft hij den 3den julij, voor de tweedemaal voor eenen Franschen krijgsraad teregt gestaan en werd hij op nieuw, met eenparigheid van stemmen vrijgesproken, schoon zijn verdediger afwezig was. Hij heeft zich zelf verdedigd. Een berigt uit Genua meldt dat *Cernuschi* zich met de stoomboot *Lombardo* naar Marseille heeft begeven.

De bladen der clericale partij hebben voor eenigen tijd met grooten ophef melding gemaakt van de contributie welke de Romeinsche geestelijkheid zich verbonden had te betalen, om te gemoet te komen aan de behoeften van de schatkist. Men zal zich herinneren dat de Paus in het jaar 1849 had toegestaan dat sommige geestelijke goederen verbonden werden tot waarborg voor de bons op de schatkist, uitgegeven tot een bedrag van 1,700,000 kroonen.

Daar men niet heeft kunnen voldoen aan de verbindtenissen tot terugbetaling, en de kerkelijke goederen dientengevolge aan de meestbiedenden verkocht zouden worden, verbond de geestelijkheid zich om in 15 jaren en op verschillende termijnen, eene som van 4 millioen te betalen, op voorwaarde dat de hypotheek, waarmede hare goederen bezwaard waren, zoude afgelost worden. Daar aan die verbindtenis niet voldaan werd, is de hypotheek niet opgeheven en zijn de goederen op nieuw bezwaard. In deze moeijelijke omstandigheden is de Paus de geestelijkheid te hulp gekomen en heeft hij haar eene aanzienlijke vermindering toegestaan op de contributie die zij moest betalen.

FRANKRIJK.

Parijs, *12 julij.* Volgens de *Evènement* moeten de redacteurs van de meeste groote provinciale dagbladen besloten hebben, om al de vertegenwoordigers, die voor de wet op de drukpers stemmen, voor de aanstaande verkiezingen niet in hunne bladen te ondersteunen.

— Men verzekert, dat de legitimistische volksvertegenwoordigers besloten hebben, bij eene onverhoopte intrekking der wet op de drukpers, aan de vergadering, krachtens hun regt van parlementair initiatief, een voorstel betrekkelijk de onderteekening der dagblad-artikels aan te bieden.

— De Koning van Napels moet den President der Republiek verzocht hebben het Fransche eskader in de omstreken van Napels te laten stationneren, tot na de vereffening van zijne geschillen met Engeland.

— Men spreekt op dit oogenblik veel van een werk des heeren *Soult*, nopens de tegenwoordige organisatie van het Fransche leger. Dit werk, dat voor den druk bestemd is, en grooten indruk zal maken, zal gerigt zijn aan zijne ambtgenooten de maarschalken van Frankrijk.

— Te Nancy, in het departement de la Meurthe, is de doodstraf voltrokken aan de weduwe *Segard*, beschuldigd van vergiftiging van haren man en hare drie kinderen. Zij onderging hare straf met de meeste gelatenheid. Het was meer dan 28 jaren geleden, dat aldaar geene doodstraf was voltrokken.

— De hitte is in de zuidelijke streken van Frankrijk buitengewoon groot. Te Toulon, Nimes en Marseille was de thermometer tot een cijfer geklommen, zoo als men zich niet herinnerde ooit aldaar gezien te hebben. Te Tarascon had de hitte een jong meisje en een man, die in het veld werkzaam waren, gedood. Te Beaucaire onderging eene vrouw hetzelfde lot.

Parijs, *13 julij.* De discussie werd in de Wetgevende Vergadering van heden geopend over de nieuwe, door de commissie voorgestelde redactie van art. 11, betrekkelijk het zegel van periodieke en niet-periodieke geschriften, van staatkundige lithographien enz. De vergadering neemt den eersten paragraaf van dat artikel aan met 438 tegen 208 stemmen. De president der vergadering geeft kennis van een voorstel der Heeren *Sainte Beuve* en *de Kerdrel* nopens eene prorogatie der vergadering op den 1sten augustus.

— De President der Republiek is heden naar Compiegne vertrokken, vergezeld van onderscheidene ministers. Men verzekert, dat ook de generaal *Changarnier* den president vergezelt.

— Uit Rome wordt van 4 julij gemeld, dat de generaal *Levaillant* had voorgezeten bij de formatie van het eerste Pausselijke regiment van linie. Men had zekeren *Eugène Venier* in hechtenis genomen, bij wien men verborgen wapenen had gevonden.

— Het nieuwe reglement op het openbaar onderwijs in Toscane zou spoedig in den ministerraad tot onderzoek ter tafel worden gebragt.

SPANJE.

Madrid, *8 julij.* De gematigde oppositie was nog nimmer zoo verbrokkeld als op dit oogenblik. Sommige leden derzelve zouden zich aan de progressisten willen aansluiten, terwijl andere, hoewel steeds oppositie willende maken, van geene gemeenschap met de progressisten willen hooren. Onder de leden van de eerste fractie bevinden zich de heeren *Rios Rosas*, *Benavides*, *Moron*, *Polo* enz., onder de leden der tweede fractie de heeren *Gonzales Bravo*, *Nocédal*, enz. Alles kondigt aan, dat de aanstaande verkiezings-strijd zeer levendig zal zijn. Onderscheidene afgevaardigden hebben Madrid reeds verlaten, om zich naar hunne kies-districten te begeven, ten einde aldaar hunne herkiezing voor te bereiden. De heer *Olozaga* is reeds naar Logrono vertrokken.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, *13 julij.* De groote Kerkeraad der Ned. Port. Isr. Gemeente te 's Gravenhage heeft reeds op zondag 30 junij ll. eene vergadering gehouden over de bekende circulaire van den minister. De vergadering was eenparig van oordeel, dat de tijd nog niet daar was, om zich te verdiepen in aanmerkingen van détails, die den geheelen maatregel zouden kunnen doen mislukken, maar dat men integendeel, om de altijd mogelijke goede resultaten, daartoe *met voorzigtigheid* moest medewerken. De president stelde, namens het kerk- en armbestuur der gemeente, voor, om aan den minister te kennen te geven, dat men het voorstel opnam in dien zin, dat men door het zenden van afgevaardigden naar de vergadering, zich niet onherroepelijk bond aan de daar vast te stellen reglementen; maar dat integendeel die reglementen later aan de gemeenten zullen worden toegezonden, die dus met kennis van zaken zullen kunnen verklaren, of zij daartoe al of niet wenschen toe te treden; en dat, indien deze opvatting de ware is, van wege de gemeente dadelijk uitvoering zal worden gegeven aan de circulaire. — Dit voorstel is met algemeene stemmen aangenomen.

† *Enschedé*, *13 julij.* Wij melden met genoegen dat de Twentsche vereeniging tot veredeling van het paardenras, in hooge mate de belangstelling van Z. M. den Koning heeft tot zich getrokken, daar het Hoogstdenzelve heeft behaagd, als prijs voor een algemeen rid bij de aanstaande course's, die op den 17den dezer op de renbaan bij Enschedé zullen gehouden worden, te schenken een Engelsche- of volbloed hengst, oud zes jaar, alsmede dat van Koningswege, iemand de wedrennen en keuringen zal bijwonen, ten einde Z. M. verslag van een en ander te geven, terwijl ook nog twee officieren der kavallerie in commissie bij de wedrennen zullen tegenwoordig zijn, om den staat en de hoedanigheid der paarden en veulens te onderzoeken, en rapport uit te brengen, in hoe verre men in het vervolg bij den aankoop van remonte-paarden, alhier zou teregt kunnen komen, welk een en ander zeer belangrijk voor onze Vereeniging mag geacht worden; en eindelijk dat de stafmuzijk der dragonders van Deventer, zich bij den wedren zal doen hooren, dat aan den algemeenen feestdag voor de Twentenaren, veel aangenaams zal bijzetten.

Arnhem, *15 julij.* In Beijeren telt men 7000 schoolonderwijzers. In de Kamer van Afgevaardigden werd door sommigen er op aangedrongen, dat de bezoldiging van elken onderwijzer ten minste *ƒ* 250 moest bedragen.

Er werd een droevig tooneel opgehangen van den toestand veler onderwijzers, waaronder gevonden werden die letterlijk honger leden.

Bij de discussiën over de hooge scholen deed de heer *Gilbert* het voorstel, dat de theologische studenten uit den Paltz, weder in de mogelijkheid werden gesteld te Utrecht te studeren, ten einde gebruik te maken van het legaat, door wijlen *Daniel Bernard Guiliamz*, ten behoeve van jongelieden uit Hongarije en den Paltz, aan de Utrechtsche akademie vermaakt.

Het tijdelijk verbod van die hoogeschool te bezoeken, is reeds ingetrokken.

— In eene der vergaderingen van het wetenschappelijk genootschap te Cambridge, in Noord-Amerika, zijn daguerreotype-beelden van de oppervlakte der maan voorgelegd. Zij waren weinig uren vóór de volle maan genomen. Het best gelukte beeld, waartoe slechts drie seconden noodig waren, gaf de oppervlakte zoo volkomen, dat de plaat, door een mikroskoop gezien, zich geheel en al vertoonde als de maan, door een' verrekijker waargenomen. Het levert het bewijs, dat het maanlicht naar dezelfde chemische beginselen werkt, als het zonnelicht.

— Volgens een dagblad van Boston, heeft de heer *Henry Paine* aldaar het geheim eener nieuwe door hem uitgevondene bereiding en bewerking van waterstof gaz voor niet minder dan vier en een half millioen dollars, zegge elf millioen, tweemaal honderd en vijftig duizend gulden verkocht; eene bijna ongeloofelijke som, zegt het dagblad, doch niettegenstaande derzelver grootte, zullen de koopers waarschijnlijk eene goede zaak gedaan hebben. De koopers schijnen voornemens, zich van patenten te voorzien, om hun nieuw gaz-licht ook in de Europesche staten verkrijgbaar te stellen. De heer *Paine* had er nog laatstelijk, onder het houden van eene verhandeling daarover, onderscheidene belangrijke proeven mede gedaan. Het licht, hetwelk het verspreidt, is zoo klaar en helder, dat men den minsten tint van groen en blaauw er gemakkelijk bij kan onderscheiden, en tevens is het zoo zacht voor het oog, dat men het zonder hinder kan aanstaren. Een kubiek voet er van in de drie of vier uren, is voldoende tot het verlichten van een gewoon vertrek, en het geeft noch walm, noch reuk. In den afgeloopen winter had de heer *Paine* zulk een licht voor zijn huis geplaatst, en door middel van eenen reflector verspreidden de stralen daarvan zich tot het, op eenen afstand van meer dan een mijl, tegenover het huis gelegen dorp Worcester, en wel zoo sterk, dat men daar, bij het licht er van kon lezen; er werd zelfs eene zeer goed gelukte daguerreotype bij genomen. Voorts gebruikt de heer *Paine* het ook tot het verwarmen van zijn vertrek, waartoe hij zich bedient van een oven van omstreeks 14 duim diameter, zaamgesteld uit twee ronde platen van geslagen ijzer, tusschen welke de lichtvlam zich eenen doortogt baant. Die oven kan ook zeer goed tot het koken dienen; tot het bereiden van genoegzaam gaz voor eenen geheelen dag, voor een gewoon huishouden, is er niet meer tijd dan twee minuten noodig, en de geheele machine beslaat niet meer plaats, dan een gewone schoorsteenmantel. Twee zulke pitten als hij in zijn huis had, zouden genoegzaam zijn om des avonds voldoende te verlichten, en de kosten daarvan op zes dollars, vijftien gulden, 's jaars te begrooten zijn.

STATEN-GENERAAL.
TWEEDE KAMER.

Zitting van zaturdag 13 juli.

In deze ziting heeft de heer *Wijnaendts* schriftelijk kennis gegeven, dat hij met den derden Maandag in september zijn ontslag neemt als lid der kamer. (Het is het gevolg van hetgeen in de zitting van gisteren is voorgevallen) — Van deze kennisgeving zal mededeeling worden gedaan aan den minister van binnenlandsche zaken.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp van wet nopens het regt van enquête (onderzoek).

Onderscheidene leden hebben over de algemeene strekking het woord gevoerd, zoo mede de minister van justitie.

De beraadslagingen worden geopend over art. 1 van het ontwerp. Op dit art. stelt de heer *Donker Curtius* een amendement voor om in art. 1 achter het woord *vooraf*, te lezen de woorden *in de afdeelingen is onderzocht, enz.* Dit amendement werd met 27 tegen 24 stemmen *aangenomen*, zoodat het artikel nu aldus luidt: »Het besluit tot het instellen van een onderzoek (*enquête*) wordt, nadat het onderwerp vooraf in de afdeeling is onderzocht en aan de orde van beraadslaging is gesteld, in eene vergadering van de tweede kamer genomen, en bevat eene naauwkeurige omschrijving van het onderwerp des onderzoeks." Op verlangen van den heer *de Fremery*, heeft er over het aldus gewijzigde artikel eene stemming plaats en wordt hetzelve met 38 tegen 13 stemmen *aangenomen*.

Tegen hebben gestemd, de heeren: *Costerus*, *Dommer van Poldersveld*, *Bots*, *L D. Storm*, *van Eck*, *Meeussen*, *van Hoëvell*, *Leclercq*, *de Fremery*, *Duymaer van Twist*, *van Nispen van Sevenaer*, *Jespers* en *Dullert*.

Art. 2 wordt zonder discussie of stemming *aangenomen*. Op art. 3 is door den heer *van Dam van Isselt* voorgesteld om de 2de alinea van dit art. te doen wegvallen.

Ook de heer *Dirks* heeft op dit artikel voorgesteld om in de 3de regel van het artikel het woord: *vreemdelingen* te vervangen door *personen*.

Na eenige discussie wordt het voorstel van den heer *van Dam* met 41 tegen 9 stemmen *verworpen*. Het amendement van den heer *Dirks* is door den *minister van Justitie* overgenomen, zoodat het art. aldus luidt: »Van het tijdstip der eerste bekendmaking af, zijn alle ingezetenen en andere binnen het grondgebied des rijks verblijf houdende personen verpligt aan de oproeping tot verhoor te voldoen, door de commissie uitgevaardigd, en alle openbare ambtenaren gehouden om, in overeenstemming met de bepalingen dezer wet, gevolg te geven aan de vorderingen der commissie van onderzoek, die deze tot uitvoering van haren last noodig oordeelt. De hoofden der ministeriële departementen kunnen alleen ondervraagd worden op de wijze, bij art. 89 der grondwet voorgeschreven."

Dr artt. 4, 5 en 6 geven tot geene discussie aanleiding en worden zonder stemming *goedgekeurd*.

Over art. 7 ontstaat eene korte woordenwisseling tusschen den heer *Sloet tot Oldhuis* en den *minister van Justitie*.

Het art. wordt zonder stemming *goedgekeurd*.

Artt 8 —22 worden óf zonder beraadslaging óf na eene korte woordenwisseling *aangenomen*.

Op art 23 heeft de heer *Wintgens* voorgesteld de woorden *Overzeesche bezittingen* te veranderen in *bezittingen van het rijk in andere werelddeelen*.

De minister heeft zich daarmede vereenigd. Het artikel wordt *goedgekeurd*.

Bij art 20 heeft de heer *van Dam* verklaard dat de artt. 20, 21 en 22 in strijd zijn met de goede orde. Art, 21 wordt zonder discussie *aangenomen*.

Art. 24, 25, 26, 27 en 28 worden zonder beraadslaging of stemming *aangenomen*. Daarna wordt het wetsontwerp met 38 tegen 9 stemmen *aangenomen*. *Tegen* de heeren, *Duymaer van Twist*, *van Nispen*, *van Doorn*, *Dullert*, *Dommer van Poldersveldt*, *van Dam van Isselt*, *van Randwijck*, *Borret* en *de Fremerij*.

Aanstaanden Maandag zullen de beraadslagingen worden gehouden over: 1o ontwerp nopens de kosten van het regentschap; 2o. de interpellatie over het koloniale muntstelsel; 3o. over de voordragt nopens de waterschappen, en 4o. wegens de voorziening in het lot der werklieden van 's rijks werf te Rotterdam.

Ingezonden Stukken.

De stads-amortisatie-kas te 's Hertogenbosch.

Sedert de laatste maanden houdt de stedelijke raad van 's Hertogenbosch, zich onledig met het verbeteren van stads gekrenkte finantiën, meer bepaaldelijk met het opheffen van het amortisatie-fonds. Belangrijke verslagen zijn daarover gegeven en laatstmaal is deswegens een zeer gewigtig rapport in stads raads-vergadering uitgebragt, dat wij om deszelfs algemeen nut in zijn geheel mededeelen.

Bij een schrijven van UEGA. (Gedeputeerde Staten) onder dagteekening van 22 januari 1850 (lit. A. afdeeling finantiën) wordt aan dezen raad medegedeeld, dat bij gelegenheid dat UEGA. de deliberatie van dezen raad van 12 april 1849 daar te voren, strekkende onder anderen, om magtiging te erlangen tot den verkoop van inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Werkelijke schuld, tot een effectief bedrag van ƒ 25679,02^{5} ter voorziening in het te kort op stads rekening over 1848, ten bedrage van ƒ 132,00, en overigens ter liquidatie van den achterstand ad ƒ12479 02^{5} van stads amortisatie-fonds, tot welks opheffing door den raad is besloten, — bij missive van 14 december daaraanvolgende aan Z. Exc. den minister van Binnenlandsche Zaken met UEGA. consideratiën hebt doen toekomen, den minister bij missive van den 17den januari 1850 no. 146, 2de afd. waarvan het afschrift aan den raad niet is ingezonden, aan UEGA. zou te kennen gegeven hebben: dat het Z. Exc. is voorgekomen, dat er tegen de opheffing van het bedoelde fonds gegronde bedenkingen ingebragt kunnen worden; daaromtrent opmerkende, dat het gemelde fonds, volgens het bij koninklijk besluit van den 2den april 1821 no. 78 geagreëerde plan van liquidatie der gevestigde schulden der stad, bepaaldelijk moest dienen tot amortisatie dier schulden; dat daarenboven bij art. 7 der plannen van negotiatie van de bij koninklijke besluiten van 17 mei 1840 no. 110 en 19 december 1845 no. 149, geautoriseerde geldleeningen respectievelijk van ƒ100,000 en ƒ50,000, uitdrukkelijk is bepaald, dat de schuldbrieven, van die leeningen af te geven, even als stads gevestigde schuld, door de werking van de amortisatie-kas zouden worden ingekocht of uitgeloot ten beloope jaarlijks van minstens 5% van het bedrag dier leeningen; en dat het bij deze toedragt van zaken aan den minister toescheen, dat de houders, zoo der oude gevestigde schulden, als van die in 1840 en 1845 aangegaan, te regt zich zouden kunnen beklagen, wanneer niet alleen hun waarborg werd verzwakt maar de voorwaarden zelve, waarop zij geld hebben geschoten, niet werden betracht; — op grond daarvan, om aan het te kennen gegeven verlangen van den minister te kunnen voldoen, den raad verzoekende om aan UEGA. de gronden mede te deelen, waarop de meening van den raad, dat hij de magtiging des Konings niet behoeft, om tot de opheffing van het meergemeld fonds over te gaan, berust, alsmede om in de vereischte bijzonderheden te treden ten aanzien van het geen gevolg geven, of buiten werking stellen van de bij koninklijk besluit van 2 juni 1848 no. 90 toegestane heffing op de huurwaarde.

De raad zich beijverende om aan de uitnoodiging gevolg te geven, mag het niet ontveinzen, dat de geopperde bedenkingen de strekking schijnen aan te duiden, om de uitvoering zijner goedtrouwig en, naar zijne meening, met eerbiediging van ieders regt, beraamde maatregelen, waarvan de eerste uitkomst reeds gewenschte vruchten voor de stads finantiën oplevert, belemmering te doen ontmoeten; althans wanneer de gemaakte bezwaren bij de Hooge Regering het gevolg zouden zijn, van een oordeel over den juisten inhoud der *retro acta* van den raad, met betrekking tot het amortisatie-fonds; iets wat de raad naar luid van de gemaakte bezwaren en de gedane uitnoodiging zelve, nog vermeent te mogen betwijfelen. Het is daarom noodzakelijk voorgekomen, om alvorens de gronden en beweegredenen van de besluiten betrekkelijk het amortisatie-fonds op te geven, een naauwkeurig verslag van het plan van beheer, van de werking en van den toestand van dat fonds te leveren, en hetzelve door eene juiste opgave van de besluiten te dezer zake genomen, te doen volgen.

Naar aanleiding van de beginselen van het Fransche rijk, waarbij destijds deze stad was ingelijfd, waren de oud gevestigde gemeente-schulden, zoo als het decreet van 21 augustus 1810 (Bulletin des lois no. 5881) en het advies van den staatsraad van 11 mei 1813, (Bulletin des lois no. 9256) aanduiden, voor de belanghebbenden *zonder waarde* geworden. De souvereine vorst der vereenigde Nederlanden nogthans, door de overtuiging van het goed regt der schuldeischers en door de regelen der billijkheid gedreven, herstelde de schulden, maar alleen als voor de schuldeischers en door de regelen der billijkheid gedreven, herstelde de schulden, maar alleen als voor de schuldeischers *onopeischbare* kapitalen, bij besluit van den 18den februarij 1814 (*Staatsblad* no. 27) terwijl de regeling derzelve, anterieur aan den jare 1814, voor zooveel de Noordelijke provinciën betreft, bij koninklijk besluit van 5 mei 1816 no. 3, gevolgd door dat van 30 april 1817 (*Staatsblad* no. 19) bevolen werd. Ingevolge deze verordeningen werden op voordragt van den Raad, de schulden dezer Stad bij koninklijk besluit van 2 april 1821 no. 78, goedgekeurd, waarvan het beheer in 1826 geregeld en door UEGA. bij besluit van 26 september 1826 (lett. w. bureau van finantien) bekrachtigd. Ingevolge het reglement van beheer zouden de fondsen der amortisatie-kas bestaan (art. 2) uit onderscheidene middelen, onder anderen ƒ 800 's jaar uit stads inkomsten gedurende 15 jaren, of zoo veel langer of korter als noodig wezen zou, om bij dezelve te verkrijgen een kapitaal, rentende ƒ [illegible] jaarlijks, en de renten of interessen der kapitalen, door amortisatie verkregen wordende; bij het plan van beheer werd tevens bepaald (art. 4) dat de fondsen der amortisatie-kas zullen worden gebruikt tot het verkrijgen van kapitalen ten laste der stad *door inschrijving tot eenen verminderden prijs enz.* (art. 10) dat, wanneer er geene verminderde inschrijvingen in het belang der kas plaats hadden, de raad zal bepalen of de kwijting bij aflossing zal geschieden *of zoodanig anders te besluiten, als hij noodig oordeelen zal te behooren*; en (art. 12) dat, de negotiatiën ten laste der stad ad 5% afgelost zijnde, door den raad naar mate der omstandigheden nadere beschikkingen zullen bewerkstelligd worden.

Aan de schuldeischers werd daarbij niet het minste regt toegekend, maar aan den raad de bevoegdheid om te beschikken, voorbehouden; dit laatste vooral blijkt uit zijne opgevolgde besluiten betreffende het amortisatie-fonds. Van af de oprigting van het fonds tot 1849, werd voor hetzelve op stads rekeningen en begrootingen eene som ten minste s. c. van ƒ395,500 uitgetrokken, door hetzelve werden den stads obligatiën tot een nominaal bedrag van ƒ258,949, ingekocht, en daarvoor is de som van ƒ214,187,27^{5} besteed, met inbegrip der verschenen renten dier obligatiën van af 1o. januari van het jaar, waarin de aankoop plaats had.

Onder de ingekochte schuldbrieven behooren *alle* obligatiën ten laste der stad ad 5%, tijdens de oprigting van het fonds bestaande. Uit deze opgave blijkt het reeds, dat het plan van beheer van het amortisatie-fonds niet geheel naar deszelfs inhoud uitgevoerd werd; dit was ook niet mogelijk, want niet alleen werden er geene verminderde inschrijvingen tot aflossing meer gedaan, maar de stad zelve geraakte door onderscheidene omstandigheden, vooral door den last der jaarlijksche uitkeeringen aan het amortisatie-fonds, in geldelijke ongelegenheid, zoodat men genoodzaakt werd, schulden te maken om schulden af te lossen. Men wantrouwde zelfs het crediet der stad, want in 1840 werd onder koninklijke magtiging, ten laste van het amortisatie-fonds, eene leening van ƒ 100,000 tot *aanlegging van buitengewone stadswerken* uitgeschreven, waarin voor niet meer dan ƒ 75,000 buiten stads amortisatie werd deelgenomen. In 1846 werden wederom ƒ 30,000 ten laste der stad genegotiëerd, en de uitloting tot 5% van het kapitaal 's jaars ten laste van het fonds gebragt. In 1847 moest men nog verder gaan, om zich, zonder het uitschrijven van drukkende belastingen, in den gewonen gang der dienst te kunnen redden; hetzelfde fonds werd tot het doen van een renteloos voorschot van 33,000 aan de stad,

door UEGA. gemagtigd, terwijl bij de liquidatie van hetzelve op 1 januari 1849, bleek, dat hetzelve een tekort van *f* 12,479 02⁵ opleverde.

Dit alles toonde ten duidelijkste aan, dat het amortisatie-fonds reeds in de eerste jaren der oprigting niet volledig aan deszelfs bestemming had kunnen beantwoorden, en dat hetzelve in de laatste jaren zelfs facto had opgehouden te bestaan en, uit krachte van sommige door den Koning goedgekeurde besluiten van den raad, in zijne grondslagen vernietigd en *tegen zijne instelling*, in stede van een fonds van schuld-amortisatie te zijn, tot eene inrigting van schuld-creatie was overgeslagen. Het was hoofdzakelijk deze toestand, welke bij den raad, tijdens het onderzoek der stads begrooting van 1849, de grootste bezorgdheid opwekte, en het is alleen hieraan toe te schrijven, dat het fonds bij besluit van den raad van 30 januari 1849, *buiten werking verklaard* en alzoo een einde gemaakt werd aan een beheer, dat geheel in strijd met het oorspronkelijk plan gevoerd werd. De raad was hiertoe te meer gedrongen, omdat de stedelijke inkomsten niet toereikende waren, om in de gewone dienst van uitgaven te voorzien, en de toegestane buitengewone heffing der 5 pCt. op de huurwaarde van gebouwde eigendommen binnen deze stad, op de vastgestelde grondslagen, onoverkomelijke bezwaren zouden na zich gesleept hebben, zoo als hierna zal aangetoond worden.

De begrooting der stad over 1849 werd alsnu dien overeenkomstig ingerigt en de bepaalde aflossing der 5 pCt. van het kapitaal der leeningen van 1840 en 1846 daarop uitgetrokken; en, men lette er wel op, de raad besliste niet dat de amortisatie van de overblijvende schulden geheel op zijde zou gelaten worden; neen, maar er werd uitdrukkelijk bepaald, dat hiermede zou worden voortgegaan, door eene commissie uit den raad, nadat de likwidatie van het bestaande fonds zou hebben plaats gehad. Van daar dat de raad ter vergadering van 12 april 1849 onder aanvoering van motieven, 1o. den achterstand van het amortisatie-fonds arresteerde en 2o. tot de afbetaling van denzelven door verkoop van stads inschrijvingen, op het grootboek der nationale werkelijke schuld, onder goedkeuring van den Koning, besloot; voorts deed de raad ter zelfder vergadering, de obligatiën ten laste der stad gestaan hebbende en welke het fonds door inkoop in bezit had gekregen, op de leggers der leeningen vernietigen en ten laste van stads kas brengen; hij deed als stads gevestigde schuld in die leggers opnemen, zoowel de negotiatie van 1840 ad *f* 75,000, als de jaarlijksche uitloting der 5 pCt. van de aandeelen in de geldleeningen van 1840 en 1846.

Hij stelde eindelijk eene commissie van likwidatie en uitdelging van stads gevestigde schulden in, om werkzaam te zijn onder het onmiddelijk toezigt en voorbehoudens goedkeuring van den raad; en noodigde burgemeester en wethouders uit om deze deliberatie in duplo ter goedkeuring van UEGA. in te zenden, met verzoek om de ten deze vereischt wordende magtiging bij den Koning aan te vragen, waaraan het dagelijksch bestuur onder toezending van een eensluidend afschrift, op den 21sten dier zelfde maand heeft voldaan.

Bij missive van 7 augustus 1849 (litt. a. a. a. afdeeling finantiën) werd door UEGA. aan den raad in overweging gegeven, om eene commissie uit de stedelijke regering te benoemen, ten einde met de commissie van finantiën van UEGA. in overleg te treden nopens de bezwaren, welke tegen het arresteren der stads-begrooting op den voorgedragen voet, ten gevolge van het buiten werking stellen van het amortisatie-fonds waren gerezen. Hieraan werd gereedelijk voldaan en in overeenstemming met het geuit verlangen der commissie van UEGA. door den raad ter vergadering van 3 september 1849 goed gevonden, uit overweging: dat zich eene reclamatie tegen de opheffing van het amortisatie-fonds heeft opgedaan, en het alzoo noodig is geoordeeld deze en alle verdere reclamatiën af te snijden; dat het ter bereiking van dit doel noodzakelijk is de schuldeischers van het fonds in staat te stellen hunne kapitalen terug te bekomen; dat de stad, ten gevolge van de ten haren name bestaande inschrijvingen op het grootboek der nationale schuld rentende 2½ pCt. in de gelegenheid is die terugbetaling te bewerkstelligen, dat er om die terugbetaling in haar geheel te kunnen doen, voor een effectief bedrag van *f* 75,000 dier inschrijvingen zal behooren te worden verkocht, tot welken verkoop het tegenwoordig tijdstip, ten gevolge van den hoogen stand dier effecten, buitengewoon geschikt is: — te bepalen, dat zoodra mogelijk zal worden afgelost de negotiatie ten laste van het amortisatie-fonds voornoemd, door verkoop der genoemde inschrijvingen tot het bedoeld bedrag, met magtiging aan burgemeester en wethouders, om door tusschenkomst van UEGA., de koninklijke goedkeuring aan te vragen.

Deze raads deliberatie aldus gemotiveerd, werd bij missive van heeren burgemeester en wethouders van 5 september 1849 aan UEGA. ingezonden en bij besluit van 18 october 1849 no. 92, de daartoe vereischte magtiging verleend. De verkoop had in de maand december 1849 plaats, in het begin van de maand januari 1850, werd de leening van 1840 afgelost en alzoo aan het buiten-werking-stellen van het amortisatie-fonds uitvoering gegeven; terwijl op de stads-begrooting over 1850 weder werd uitgetrokken eene som van *f* 1500, om te strekken tot aflossing der 5% van de leening van 1846 ad *f* 30,000, welke aflossing ten laste van het fonds was gebragt, zijnde er ter zelfder vergadering van den raad van 21 januari 1850 besloten, om laatstgemeld kapitaal van *f* 30,000 in eens af te betalen en zulks op den voet en de wijze, als dit met de leening van 1840 ten laste van het meergemelde fonds, had plaats gegrepen. (*Vervolg hierna.*)

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

Redenen van geheel persoonlijken aard, en dus voor het groote publiek van geen, voor *mij* echter van het meeste belang, nopen mij de Redactie der *Arnhemsche Courant* te verzoeken, in een harer eerstvolgende nos. wel de verklaring te willen opnemen, dat het stuk, betreffende *de openbaarmaking der handelingen van de Staten-Generaal door middel der stenographie*, voorkomende in haar no. van heden en gedagteekend uit 's Hage, den 4den juli, *niet* van mij afkomstig is.

Evenmin als ik onvoorwaardelijk deel in de bezwaren door den schrijver onder *a* en *b* aangegeven, kan ik geheel en al toestemmen, dat hij, naar mijne meening, de juiste middelen heeft aangewezen tot wegneming dier moeijelijkheden.

's Hage, 13 juli 1850. G. VAN ELDIK THIEME

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

MIJNE HEEREN!

In *de Nederlander* van dingsdag 4 juli 1850 wordt vermeld, dat aan dat blad den 6den dezer uit Leersum is geschreven:

Io. dat op eene publieke verkooping te Leersum, door een inwoner van Amerongen voor 90 cents een partijtje woudplaggen is gekocht.

IIo. dat onder het verkoopen door een lid van het bestuur de aanmerking is gemaakt, dat de plaggen in de gemeente Leersum moesten blijven, en de notaris dat lid daarover *ernstig* had *berispt*.

III. dat, toen een uur later de kooper en daarop diens zoon een gedeelte van het gekochte wegvoerde om het huiswaarts te brengen, zij door beambten onder weg staande gehouden en de plaggen in *bewaring zijn genomen* door een beambte *zonder eenigen vorm van proces.*

Op het vorenstaande geschrijf volgen eenige aanmerkingen, op de souvereiniteit der provincie en op een onzer volksvertegenwoordigers en na eenigen onzin te hebben gezegd, [illegible] dat artikel met de justitie iets onaangenaams toe te voegen, door de woorden: »Men ziet *met verlangen de* HOUDING der justitie te gemoet."

Gelukkig is de houding der justitie in dit gewest nooit zoo twijfelachtig, dat men moet verlangen te weten wat zij doet; de uitdrukking is daarom onbetamelijk en verdient berisping; doch ik ben daartoe niet geroepen en zoude mij zelfs niet verledigd hebben om door uw geacht blad op het geschrijf, uit eene onreine bron voortgevloeid, te antwoorden, indien men niet beambten van Leersum, die hun pligt deden, beschuldigd had.

De gemeente Leersum namelijk, bezit *gemeentegrond* waarop *elk ingezeten* plaggen mag steken, op voorwaarde verval in het reglement van 14 maart 1835 door den heer IMMINK als burgemeester der gemeente Leersum met den gemeenteraad vastgesteld, en door de Edel Achtb. Ged. Staten der Provincie goedgekeurd; bij art. 13 van welk reglement uitdrukkelijk is verboden, om *plaggen of heide* van dien gemeentegrond *buiten de gemeente te vervoeren.*

Zoolang nu de heer IMMINK burgemeester van Leersum was, werd door Z. E. telkens bij verkoopingen onder Leersum, de aandacht op de bovenstaande bepaling gevestigd, doch na zijne aftreding, op de verkooping van F. ALBERTS, is dat niet geschied, niettegenstaande de verkooper zulks uitdrukkelijk verlangde en zelfs is het lid van het bestuur, dat ter goeder trouw aan die bepaling herinnerde, door den notaris ernstig berispt en zijn er plaggen zonder eenige bepaling verkocht.

Toen nu de plaggen werden vervoerd, hebben de veldwachter en de geregtsdienaar den vervoerder gewaarschuwd, dat er tegen hen proces verbaal zou worden opgemaakt wegens overtreding van het bedoelde reglement, indien de plaggen buiten de gemeente werden vervoerd, waarop *de vervoerder heeft verzocht*, dat tot de beslissing de plaggen mogten verblijven op het erf van den geregtsdienaar onder Leersum.

Het is dus een schandelijke leugen, welke men aan *de Nederlander* uit Leersum (?) heeft geschreven, dat er *aanhouding* heeft plaats gehad en de *plaggen in bewaring zijn genomen*, terwijl de aanlijging, dat alles zonder vorm van proces geschiedde, even schandelijk is, daar de berigtgever zeer goed wist, dat de plaggen niet buiten de gemeente vervoerd zijn en het dus niet te pas kwam een proces verbaal op te maken.

Of de notaris nu regt heeft een lid van het gemeentebestuur openlijk ernstig te berispen, omdat hij herinnerde aan een wettig verbod tot vervoer van plaggen buiten de gemeente, kan betwijfeld worden, maar nimmer kan de nuttigheid van het verbod ontkend worden, veelmin de bevoegdheid van de beambten der justitie, om zonder aanzien van persoon te waarschuwen en te waken, tegen de overtreding van reglementen de door bevoegde magt vastgesteld. Voor hen toch is het verboden onderzoek te doen, naar de de waarde der reglementen en even als ik het van mijn pligt reken openlijk mijne ondergeschikte beambten, als zij volgens eed en pligt handelen, tegen elken aanval te verdedigen, geloof ik dat de tegenwoordige regering kracht genoeg bezit om bestaande reglementen, zoolang zij kracht hebben, te doen nakomen.

Ontvangt mijne heeren de verzekering van mijne achting als ik mij teeken

UED Dienaar,
de Burgem. van *Leersum*,

Amerongen, 11 juli 1850. H. VOS.

Advertentiën.

Burgerlijke stand.

ARNHEM:

Van 26 juni tot en met 10 juli.

Ondertrouwd: A. Frenk, 42 j., en M. C. Huijs in 't Veld, 43 j. — D. Kerpenstein, 29 j., en H. F. Oolderich, 25 j. — A. Gerritsen, 46 j., en A. Kiwit, 29 j.

Gehuwd: L. Huts met C. J. Magendans. — A. Gieben met A. G. Frenk. — F. H. Jongen met J. Hermse. — G. Onck met M. Craamer. — A. van der Meiden met E. Velthuijsen. — J. J. van der Kolk met J. Boegman.

Bevallen: A. Zemeling, geb. Vermeer, D. — J. Hoffs, geb. van de Pavert, D. — H. Otterlo, geb. Aalders, D. — C. S. W. Beunik, geb. Puppinghuijzen, Z. — L. C. Leander, geb. van Kessel, D. — A. Swaaben, geb. Brinkhuis, Z. — D. Mos, geb. de Ruiter, D. — G. Kloppers, geb. Strube, Z. — M. J. Loos, geb. Dikema, D. — M. Verhaaf, geb. van Leuven, Z. — G. Laaff, geb. Esmeijer, Z. — H. Smits, geb. Mulder, Z. — G. Evers, geb. Jacobsen, D. — J. V. van der Weij, geb. Prins, Z. — H. G. Heijtenis, geb. Sigelinski, D. en Z. — W. Nijman, geb. Opriel, Z. — L. S. Bonavang geb. Cohen Kloot, D.

Overleden: M. Jung, oud 7 j. — W. E. Th. Mol, 3 j. 1 m. — A. C. van Emmerik, 3 m. 14 d. — H. W. Reijnst, echtgenoote van P. J. de Neijs, 56 j. — Doodgeb. D. van F. C. Stevens en A. Lucassen. — J. K. Bos, huisvr. van J. A. Jerschawerk, 39 j. — A. de Keijzer, echtgenoot van J. J. Bloijs van Treslong, 53 j. — Th. Broekhuizen, 1 j. 3 m. — P. H. Snijder, huisvr. van R. Mulder, 58 j. — H. Hanenberg, 10 m.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.